

**Stanowisko Komitetu Bioetyki przy Prezydium PAN nr 3/2021 z dnia 2 listopada 2021 r. –
Apel do władz Rzeczypospolitej Polskiej o podjęcie zdecydowanych działań
w walce z czwartą falą pandemii Covid-19**

Komitet Bioetyki przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk wyraża głębokie zaniepokojenie bezczynnością władz publicznych Rzeczypospolitej Polskiej w obliczu dynamicznie wzrastającej liczby zakażeń wirusem SARS-CoV-2 i liczby pacjentów chorujących na Covid-19. Komitet z ubolewaniem zauważa, że coraz większa część społeczeństwa neguje lub lekceważy przyjęte zasady bezpieczeństwa epidemiologicznego wbrew dobru wspólnemu, narażając wszystkich obywateli na utratę zdrowia i życia, a także na koszty indywidualne i zbiorowe związane z szerzeniem się zakażeń i ich powikłań powodowanych przez wirus SARS-CoV-2. Tolerowanie tego stanu rzeczy przez władze publiczne jest równoznaczne z ignorowaniem argumentów naukowych oraz brakiem należytego szacunku dla wartości społecznych stojących za tymi przepisami.

W związku z powyższym, Komitet Bioetyki przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk zwraca się do organów władz publicznych Rzeczypospolitej Polskiej o podjęcie zdecydowanych działań mających na celu ograniczenie liczby zakażeń wirusem SARS-CoV-2 i zachorowań na Covid-19 w naszym kraju.

Zdaniem Komitetu, w celu ograniczenia kolejnych fal pandemii, konieczne jest:

1. Zobligowanie wszystkich upoważnionych do tego służb porządkowych do egzekwowania prawnego obowiązku noszenia maseczek ochronnych i do bezwzględnego wyciągania konsekwencji prawnych wobec osób zachowujących się niezgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa.
2. Zobligowanie wszystkich upoważnionych do tego służb porządkowych do systematycznego przeprowadzania kontroli respektowania przez właścicieli, najemców i administratorów budynków/lokali użyteczności publicznej¹ oraz budynków/lokali zamieszkania zbiorowego² obowiązujących reżimów sanitarnych, w szczególności wymogów dotyczących stosowania maseczek przez pracowników i klientów (użytkowników) tych budynków/lokali, zasad zachowania dystansu społecznego oraz ograniczeń dotyczących obłożenia tych lokali – i do bezwzględnego wyciągania konsekwencji prawnych wobec właścicieli, najemców i administratorów nieprzestrzegających obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa.

¹ Tj. “budynek przeznaczony na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, wychowania, opieki zdrowotnej, społecznej lub socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, w tym usług pocztowych lub telekomunikacyjnych, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym, morskim lub wodnym śródlądowym, oraz inny budynek przeznaczony do wykonywania podobnych funkcji; za budynek użyteczności publicznej uznaje się także budynek biurowy lub socjalny” – art. 3 pkt 6 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tj. Dz.U. 2019 poz. 1056).

² Tj. “budynek przeznaczony do okresowego pobytu ludzi, w szczególności hotel, motel, pensjonat, dom wypoczynkowy, dom wycieczkowy, schronisko młodzieżowe, schronisko, internat, dom studencki, budynek koszarowy, budynek zakwaterowania na terenie zakładu karnego, aresztu śledczego, zakładu poprawczego, schroniska dla nieletnich, a także budynek do stałego pobytu ludzi, w szczególności dom dziecka, dom rencistów i dom zakonny” – art. 3 pkt 5 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tj. Dz.U. 2019 poz. 1056).

3. Regularne publikowanie ujednoliconych tekstów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 maja 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii oraz innych regulacji prawnych istotnych z punktu widzenia skutecznej walki z pandemią Covid-19, przynajmniej w Internetowym Systemie Aktów Prawnych (ISAP).
4. Wprowadzenie obowiązkowych szczepień przeciwko zakażeniom wirusem SARS-CoV-2 dla pracowników podmiotów leczniczych, pracowników placówek opiekuńczych, wychowawczych i oświatowych, pracowników świadczących pracę w innych budynkach zamieszkania zbiorowego, funkcjonariuszy tzw. służb mundurowych oraz pracowników sektora usług, którzy oferują usługi w lokalach lub pomieszczeniach zamkniętych.
5. Opracowanie zasad dotyczących wymogu posiadania Unijnego Certyfikatu Covid przez osoby przebywające w budynkach/lokalach użyteczności publicznej, w szczególności przeznaczonych na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury i rozrywki, kultu religijnego, opieki zdrowotnej, społecznej lub socjalnej, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym, a także warunków i zasad egzekwowania tego wymogu, w tym warunków ważności certyfikatu.
6. Wprowadzenie ustawowych regulacji umożliwiających przedsiębiorcom egzekwowanie od zatrudnianych pracowników posiadania Unijnego Certyfikatu Covid.
7. Podjęcie działań na rzecz zwiększenia dostępności bezpłatnych testów wykrywających zakażenie wirusem SARS-CoV-2.

Komitet Bioetyki przy Prezydium PAN uznaje za nieetyczne i skrajnie nieodpowiedzialne przeciwstawianie się przez znaczną część społeczeństwa rygorom epidemiologicznym mającym na celu ograniczenie liczby zakażeń wirusem SARS-CoV-2. Równie negatywnie Komitet ocenia bierność organów władzy publicznej odpowiedzialnych za tworzenie i nowelizowanie, w sposób adekwatny do zmieniającej się sytuacji epidemicznej, regulacji prawnych istotnych w walce z pandemią Covid-19, a także nadmiernie pobłażliwą postawę służb porządkowych wobec łamiących przyjęte reżimy sanitarne.

Na koniec, Komitet Bioetyki pragnie zauważyć, że wiele przesłanek naukowych wskazuje na zasadność przyjęcia wieloletniej perspektywy zmagania z ryzykiem epidemicznego szerzenia się choroby Covid-19. Szczepienia ochronne przeciwko Covid-19 są i będą najskuteczniejszą metodą walki z tą chorobą. Szczepienia te są wielkim osiągnięciem ludzkości. Dzięki nim udało się ochronić miliony ludzi przed ciężkimi powikłaniami choroby Covid-19 i śmiercią. Przeczenie tym faktom powinno być piętnowane. Konieczne jest wdrożenie programów szerokiej edukacji społecznej na temat dobroczynnych skutków szczepień ochronnych.